

عنوان: پیشگیری اورژانسی از بارداری: آگاهی، نگرش در مورد روش و دیدگاه در مورد موانع تجویز در میان ارائه‌دهندگان و ارتباط آنها با آگاهی، نگرش و عملکرد دریافت‌کنندگان خدمات در مراکز و پایگاههای بهداشتی و درمانی شهر تبریز، ۱۳۸۹

نام دانشجو: رویا معین پور

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد - مامایی

استاد راهنما: دکتر سکینه محمد علیزاده

استاد مشاور: عزیزه فرشلاف خلیلی

شماره پایان نامه: ۲۶۵

زمینه و هدف: روش‌های جلوگیری از بارداری اورژانسی، به راحتی در دسترس، ارزان و قابل قبول برای اکثر زنان می‌باشند که استفاده صحیح آن می‌تواند از حدود سه‌چهارم حاملگی‌های ناخواسته پیشگیری نماید. مطالعه حاضر با هدف تعیین آگاهی و نگرش ارائه‌دهندگان در مورد روش پیشگیری اورژانسی از بارداری و دیدگاه آنها در مورد موانع تجویز این روش و ارتباط آگاهی و نگرش ارائه‌دهندگان با آگاهی، نگرش و عملکرد دریافت‌کنندگان خدمات انجام شد.

مواد و روشها: این مطالعه توصیفی- همبستگی در سال ۱۳۸۹ در ۱۹ مرکز و ۳۳ پایگاه بهداشتی درمانی شهر تبریز که بصورت تصادفی انتخاب شده بودند، انجام گرفت. کل (۱۴۰ نفر) پرسنل حائز شرایط شاغل در واحد بهداشت خانواده مراکز / پایگاههای منتخب و ۲۸۰ نفر از زنان متأهل ۴۹-۱۵ ساله (یک نفر گیرنده قرص ضدبارداری و یک نفر گیرنده کاندوم تحت پوشش هر ارائه‌دهنده، انتخاب شده بصورت در دسترس) انجام گرفت. داده‌ها با استفاده از دو پرسشنامه خودساخته جمع‌آوری گردیده که ارائه‌دهندگان خودشان و دریافت‌کنندگان از طریق مصاحبه پرسشنامه را تکمیل کردند. داده‌ها با آزمون‌های مجذور کای، دقیق فیشر، تی مستقل و پیرسون و با استفاده از SPSS- ver13 مورد تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین نمره آگاهی و نگرش ارائه‌دهندگان بترتیب $11/8 \pm 69/4$ و $12/8 \pm 70/1$ و میانگین نمره آگاهی و نگرش دریافت‌کنندگان بترتیب $13/8 \pm 52/3$ و $10/3 \pm 68/7$ از محدوده نمرات ۰-۱۰۰ بود. فقط یک نفر از ۲۱ نفر دریافت‌کننده قرص ضدبارداری و ۱۵ نفر از ۳۰ نفر دریافت‌کننده کاندوم که در طی شش ماه گذشته نیاز به مصرف روش‌های اورژانسی پیشگیری از بارداری داشتند، از این روش استفاده کرده بودند. در کل بین نمره آگاهی ارائه‌دهندگان و دریافت‌کنندگان و بین نمره نگرش آنان و همچنین بین نمره آگاهی و نگرش ارائه‌دهندگان با عملکرد دریافت‌کنندگان ارتباط معنی‌داری وجود نداشت ($p > 0/05$). مهمترین موانع تجویز این روش از دیدگاه ارائه‌دهندگان شامل نگرانی از عدم دقت در استفاده مداوم و صحیح از روش‌های ضدبارداری مطمئن، نگرانی از عوارض جانبی، بالا بودن حجم کار مراکز بهداشتی درمانی بود.

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان‌دهنده ناکافی بودن آگاهی کارکنان بهداشتی در مورد این روش و نیاز به ارتقاء آن می‌باشد. با این حال، نتایج این پژوهش نشان داد بین آگاهی و نگرش ارائه‌دهندگان با آگاهی، نگرش و عملکرد دریافت‌کنندگان ارتباط معنی‌داری وجود ندارد. بنابراین، جهت ارتقای آگاهی، نگرش و عملکرد دریافت‌کنندگان، تنها ارتقای آگاهی و نگرش ارائه‌دهندگان کافی نمی‌باشد و لازم است جهت رفع سایر موانع تجویز، از جمله موانعی که در این تحقیق از دیدگاه ارائه‌دهندگان مشخص شد، نیز تلاش شود.

کلید واژه‌ها: آگاهی، نگرش، ارائه‌دهندگان، دریافت‌کنندگان، پیشگیری از بارداری بعد از مقاربت